

ความเชื่อเรื่องผีและวิถีแห่งพุทธในชุมชนไตฟ่าเก๋

Spiritualism and the Buddhists in Tai Phake Community

ภพ สวัสดิ์¹

บทคัดย่อ

ชาวไตฟ่าเก๋มีความเคารพศรัทธาในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทอย่างมาก โดยสืบทอดมาจากบรรพบุรุษในอดีต และมีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา เช่น การสวดมนต์ในตอนเช้า และก่อนเข้านอนเป็นประจำ การทำบุญที่วัดอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการปฏิบัติตนซึ่งแสดงออกถึงความเคารพศรัทธาต่อศาสนาพุทธ เช่น การแต่งกายในชุดพื้นเมืองอย่างสุภาพเมื่อเข้าร่วมพิธีกรรมทางพุทธศาสนาหรือการถวายเป็นทานเมื่อเข้าไปในบริเวณศาสนสถาน เป็นต้น นอกจากนี้ชาวไตฟ่าเก๋ยังคงความเชื่อดั้งเดิมของตนในเรื่อง “ผีเฮินหรือผีเรือน” โดยมีวัฒนธรรมที่ผู้คนในบ้านจะต้องกราบไหว้บูชาผีเฮินอย่างถูกต้องเพื่อความสงบสุขของผู้คนในบ้าน ความเชื่อในชุมชนของชาวไตฟ่าเก๋ในปัจจุบันจึงปรากฏทั้งความเชื่อดั้งเดิมในเรื่องผีเฮินและความเชื่อทางพระพุทธศาสนาควบคู่กัน

Abstract

Tai Phake people support with respect to belief in Theravada Buddhism greatly. They were inherited from their ancestors in the past and a daily commitment to Buddhism such as prayer in the morning and night or making merit regularly. Besides, the dressing and manners differ in attending ceremonial religion way show the respect of the Buddhism at most. Tai Phake people also believe in and worship the household ghost, *Pee Heun*, expecting it to bless them the peaceful living. In the community of the Tai

¹ นายภพ สวัสดิ์ นิสิตปริญญาเอกสาขาวิชาภาษาไทย ภาคพิเศษ รุ่นที่ 5 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

Phake then appears both of belief about the household spirit and the belief in the Buddhism concurrently.

1. บทนำ

ในหมู่บ้านนัมพ่าเก (Nam Phake) ชุมชนเล็กๆ แห่งหนึ่งริมแม่น้ำบุรีตีฮิง เมืองดิบรูกาห์ รัฐอัสสัม ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศอินเดียได้มีชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งซึ่งยังคงมีศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาอย่างเหนียวแน่นอาศัยอยู่ เรียกตนเองว่า "ชาวไต่พ่าเก" โดยคำว่า "ไต่" แสดงให้เห็นว่าบรรพบุรุษเป็นกลุ่มคนไทกลุ่มหนึ่ง คำว่า "พ่า" ตรงกับคำว่า "ผา" ในภาษาไทยสยาม หมายถึง กำแพงหินใหญ่หรือผาหิน ส่วนคำว่า "เก" ตรงกับคำว่า "แก" ในภาษาไทยสยาม หมายถึง "เก่า" จากบันทึกเรื่อง From Hukawng Valley to Nam-Phake Village เขียนโดย Ngi Yot Weingken ได้กล่าวถึงตำนานความเป็นมาของชาวไต่พ่าเกไว้ในคำนำว่า คนไต (Tai) เดิมอยู่ในมณฑลยูนนานทางตอนใต้ของประเทศจีน และได้ก่อตั้งเป็นอาณาจักรเรียกว่าอาณาจักรเมืองม่าว (Moung-Mao) ซึ่งอยู่ใกล้รัฐฉานของประเทศพม่าในปัจจุบัน มีผู้ครองเมืองร่วมกัน 4 พระองค์ คือ 1. เจ้าเสือกาพ่า (Chaw Seukapha) 2. เจ้าเสือกันพ่า (Chaw Seukhanpha) 3. เจ้าเสือบัดพ่า (Chaw Seupatpha) และ 4. เจ้าเสือฉัตรพ่า (Chaw Seuchatpha) เจ้าเมืองทั้ง 4 ต่างมีความปรารถนาที่จะสร้างอาณาจักรของตนเองจึงตัดสินใจเดินทางแยกย้ายกันไปตามทิศต่างๆ โดยเจ้าเสือกาพ่าเดินทางไปทางทิศตะวันตก เจ้าเสือกันพ่าเดินทางไปทางทิศเหนือ เจ้าเสือบัดพ่าเดินทางไปทางทิศตะวันออก ส่วนเจ้าเสือฉัตรพ่าปักหลักอยู่ที่ยูนนานเช่นเดิม เจ้าเสือกาพ่าได้เดินทางไปยังเขาปาดไก (Pat Kai Valley) จนก่อตั้งเมืองหนูนสุนคำ (Moung Noon Chun Kham) และก่อตั้งอาณาจักรไตขึ้นที่นั่นในปี พ.ศ. 1771 (ค.ศ. 1228) ซึ่งคนไตในดินแดนแห่งนี้ถือเป็นบรรพบุรุษของชาวไต่พ่าเกในปัจจุบัน อาณาจักรไตเจริญรุ่งเรืองอยู่ประมาณ ๖๐๐ ปีก่อนที่จะเสียเอกราชให้แก่อังกฤษ บรรพบุรุษของชาวไต่พ่าเกจึงได้อพยพย้ายที่อยู่ไปยังหลายพื้นที่จนกระทั่งมาปักหลักอยู่บริเวณที่ราบลุ่มริมแม่น้ำบุรีตีฮิง เมืองดิบรูกาห์ ประเทศอินเดีย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2393 (ค.ศ. 1850) และอาศัยอยู่ ณ ดินแดนแห่งนี้จวบจนปัจจุบัน (พลเดช วรฉัตร, 2552)

ชาวไต่พ่าเกในหมู่บ้านนัมพ่าเกมีความเคารพศรัทธาในพระพุทธศาสนานิกายหินยานหรือเถรวาทมาตั้งแต่บรรพบุรุษและสืบทอดมาจนถึงรุ่นลูกหลานในปัจจุบัน แม้ว่าชุมชนที่แวดล้อมชุมชนไต่พ่าเกจะนับถือศาสนาฮินดูตามลักษณะของผู้คนส่วนใหญ่ในประเทศอินเดีย หากแต่ชาวไต่พ่าเก

ก็ยังคงมีศรัทธาที่เหนียวแน่นต่อพระพุทธศาสนาเช่นเดียวกับบรรพบุรุษเมื่อหลายร้อยปีก่อน ในขณะเดียวกันชุมชนแห่งนี้ยังมีความเชื่อดั้งเดิมเกี่ยวกับเรื่องผีเอนหรือผีเรือนที่ยังคงสืบทอดต่อกันมาด้วยเช่นกัน ในสังคมของชาวไตฟ้าเกจึงมีความคล้ายคลึงกับสังคมไทยที่คนในชุมชนมีความเชื่อที่ผสมผสานมาจากหลายความเชื่อเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยจึงเลือกประเด็นดังกล่าวในการศึกษาค้นคว้าเมื่อได้เก็บข้อมูลภาคสนามด้านวัฒนธรรมในหมู่บ้านนัมฟ้าเกของชาวไตฟ้าเก เมืองติบรุกาห์ ประเทศอินเดีย

2. ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการนำเสนอการเก็บข้อมูลภาคสนามในการศึกษาวิจัยเรื่องวัฒนธรรมของชาวไตฟ้าเก ในหมู่บ้านนัมฟ้าเก เมืองติบรุกาห์ ประเทศอินเดีย ในระหว่างวันที่ 29-30 กันยายน 2555 ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและสื่อที่กล่าวถึงชาวไตฟ้าเกในเบื้องต้น แล้วจึงลงพื้นที่จริงเพื่อเก็บข้อมูลภาคสนามจากการสำรวจ การสังเกต และการสัมภาษณ์ชาวไตฟ้าเก โดยเป็นการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาวิเคราะห์ด้านวัฒนธรรมในหัวข้อเกี่ยวกับศาสนาและความเชื่ออื่นในสังคมของชาวไตฟ้าเกในปัจจุบัน

3. ผลการวิจัย

ในบทความนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ โดยนำเสนอ 2 ประเด็นคือ ประเด็นแรกนำเสนอเกี่ยวกับวิถีชีวิตที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนาของชาวไตฟ้าเก และประเด็นที่สองนำเสนอเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องผีเอนซึ่งเป็นความเชื่อดั้งเดิมของชาวไตฟ้าเก โดยมีผลการวิจัยดังนี้

ชาวไตฟ้าเกมีศรัทธาในศาสนาพุทธนิกายเถรวาทอย่างมั่นคงนับตั้งแต่อดีต แม้ว่าชุมชนของชาวไตฟ้าเกในปัจจุบันจะตั้งอยู่ในประเทศอินเดียซึ่งผู้คนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู แต่ศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาของชาวไตฟ้าเกที่มีมาตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษก็ได้เสื่อมคลายลงไป ดังจะเห็นได้จากวิถีชีวิตของชาวไตฟ้าเกที่ยังคงมีความใกล้ชิดผูกพันกับพระพุทธศาสนา นับตั้งแต่ในช่วงเช้าก่อนที่จะรับประทานอาหารเช้า ชาวไตฟ้าเกจะเตรียมภัตตาหารไปถวายพระภิกษุสงฆ์ที่วัดภายในชุมชนทุกวันเพื่อให้พระภิกษุสงฆ์ฉันภัตตาหารก่อน หลังจากนั้นจึงจะกลับมารับประทาน

รวมบทความวิชาการ “ไต่พำเกในรัฐอัสสัม: ความยั่งยืนทางชาติพันธุ์บนฐานภาษาและวัฒนธรรม” (58)

วันอาทิตย์ที่ 26 พฤษภาคม 2556

อาหารที่บ้านอันสะท้อนถึงความศรัทธาและความเคารพของชาวไต่พำเกที่มีต่อพระพุทธศาสนา เป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ ในบ้านของชาวไต่พำเกทุกบ้านจะมีห้องพระหรือหิ้งพระสำหรับประดิษฐาน พระพุทธรูปสำหรับกราบไหว้บูชา โดยชาวไต่พำเกจะสวดมนต์ที่ห้องพระหรือหน้าหิ้งพระในตอน เช้าตรู่และก่อนเข้านอนเป็นกิจวัตร มีการถวายข้าวใส่กระทงใบเล็กๆ สำหรับบูชาพระพุทธรูป รวมทั้งจุดธูปเทียนบูชาพระเช่นเดียวกับชาวไทยสยาม โดยมีข้อสังเกตว่าชาวไต่พำเกสามารถสวด มนต์เป็นภาษาบาลีได้อย่างคล่องแคล่วและเป็นบทสวดมนต์บทเดียวกับของไทย

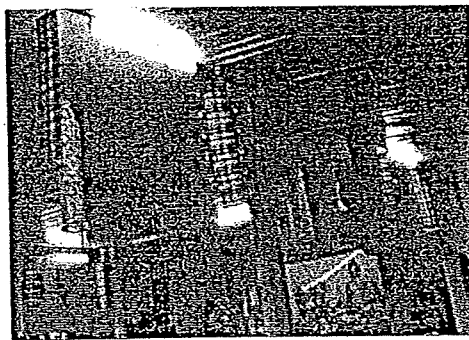

ภาพ 1: แสดงภาพห้องพระในบ้านหลังหนึ่งของชาวไต่พำเก

จากการสำรวจวัดในหมู่บ้านนัมพำเกของชาวไต่พำเกนั้น ภายในพระอุโบสถที่ประกอบพิธีกรรม ทางศาสนาพบการตกแต่งสถานที่ด้วยตุ๊กต้ายักษ์ที่ปรากฏภายในวัดทางภาคเหนือของไทย แต่มี ความแตกต่างในด้านลวดลายของตุ๊กซึ่งเป็นลายพื้นเมืองของชาวไต่พำเก จากการสัมภาษณ์คุณ หนึ่งยอด เวียงเกินและภรรยา ซึ่งเป็นชาวไต่พำเกในหมู่บ้านนัมพำเกทำให้ทราบว่าชาวไต่พำเกมี ความเชื่อว่าตุ๊ก (ธง) นั้นเป็นสิ่งที่ช่วยให้อุบัติภัยได้ไกลจากการถวายตุ๊กเป็นพุทธบูชา และเมื่อ สิ้นชีวิตไปแล้วดวงวิญญาณก็สามารถเกาะชายตุ๊กขึ้นสวรรค์ได้ อันสอดคล้องกับความเชื่อของชาว ไทยใหญ่และชาวไทยล้านนาที่มีความเชื่อว่าดวงวิญญาณของผู้ที่ถวายตุ๊กสามารถเกาะชายตุ๊กขึ้น สวรรค์ได้เช่นเดียวกัน

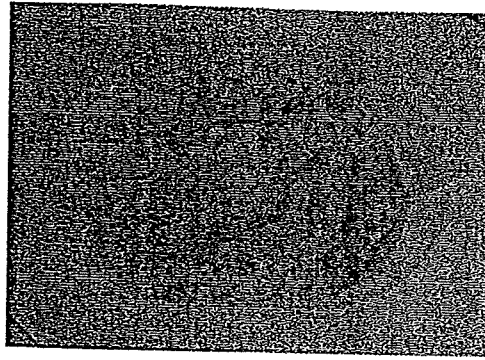

ภาพ 2: แสดงภาพคุณหญิงยอด (Ngiyot) และภรรยา ผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย

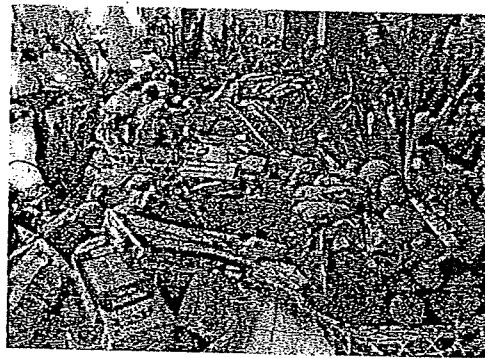

ภาพ 3: แสดงภาพตุงของชาวไต่ฟ้าแก่ซึ่งประดับตกแต่งภายในพระอุโบสถ
ที่ประกอบพิธีกรรมทางพุทธศาสนา

ในวันที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนามนั้นตรงกับวันปอยจำเลหรือวันปอยเดือนสิบของชาวไต่ฟ้าแก่ โดยวันปอยจำเลหรือปอยเดือนสิบนี้ ชาวไต่ฟ้าแก่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าวันมรุปุณณิมา (หรือมรุปุณณมี) คำว่า มรุ หมายถึง น้ำผึ้ง ปุณณิมาหรือปุณณมี หมายถึง วันเพ็ญ ในวันนี้ชาวไต่ฟ้าแก่ในหมู่บ้านนมฟ้าแก่จะนำข้าวผสมน้ำผึ้งมาถวายแด่พระสงฆ์ การทำบุญในวันเพ็ญเดือนสิบนี้จากการสอบถามคุณหญิงยอด เวียงเกิน ทำให้ทราบว่าประเพณีดังกล่าวเป็นประเพณีที่สืบเนื่องมาจากความเชื่อเรื่องการถวายน้ำผึ้งแด่พระพุทธเจ้าตามตำนานในสมัยพุทธกาล โดยในวันเพ็ญเดือนสิบ ชาวไต่ฟ้าแก่จะนำข้าวปายาส (ข้าวมรุปายาส) ซึ่งเป็นข้าวที่หุงด้วยน้ำผึ้ง นมสด และธัญพืช มาถวายแด่พระภิกษุสงฆ์ร่วมกับดอกบัวและผลไม้ต่าง ๆ ในท้องถิ่น โดยเชื่อกันว่าจะได้บุญกุศลมาก

ภาพ 4: แสดงภาพข้าวปายาส (ข้าวมธุปายาส) ซึ่งเป็นข้าวที่หุงด้วยน้ำผึ้ง นม และธัญพืช ใช้ถวายพระสงฆ์ในวันเพ็ญเดือนสิบ

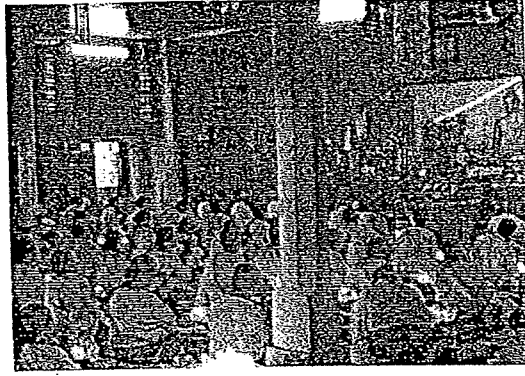
ภาพ 5: แสดงภาพดอกบัวและผลไม้ต่างๆ ที่ชาวไต่พ่าเกในหมู่บ้านนัมพ่าเกนำมาถวายพระสงฆ์ในวันเพ็ญเดือนสิบ

ในวันเพ็ญเดือนสิบชาวไต่พ่าเกจะไปรวมตัวที่วัดประจำหมู่บ้านตั้งแต่เช้า ผู้สูงอายุ (พ่อเฒ่า-แม่เฒ่า) จะนุ่งขาวห่มขาวพร้อมด้วยหมสไบขาวไปจับจองพื้นที่ด้านหน้าใกล้กับอาสนะของพระสงฆ์ ส่วนชายหญิงในวัยกลางคนก็นิยมสวมชุดพื้นเมืองของชาวไต่พ่าเก โดยผู้ชายจะนุ่งโจงกระเบนและสวมเสื้อที่พาดหรือคล้องคอด้วย “ผ้าลาย” อันเป็นผ้าพื้นเมืองของชาวไต่พ่าเกลักษณะคล้ายผ้าขาวม้าหรือบางคนอาจพาดหรือคล้องคอด้วยผ้าสีขาวทอลายพื้นเมืองบริเวณชายผ้า ส่วนผู้หญิงนิยมนุ่งผ้าชิ้นพื้นเมืองและหมสไบสีขาวเรียกว่า “ผ้าขาว” ส่วนวัยรุ่นชายหญิงนั้นบางคนก็สวมชุดพื้นเมืองเช่นเดียวกับกลุ่มวัยกลางคน แต่ก็มีส่วนหนึ่งที่สวมชุดแบบสมัยใหม่

รวมบทความวิชาการ "ไต่พำเกในรัฐอัสสัม: ความยั่งยืนทางชาติพันธุ์บนฐานภาษาและวัฒนธรรม" (61)

วันอาทิตย์ที่ 26 พฤษภาคม 2556

ภาพ 6: แสดงภาพชาวไต่พำเก
ขณะกำลังสวดมนต์ไหว้พระที่วัดในวันเพ็ญเดือนสิบ (ปอยจำเล)

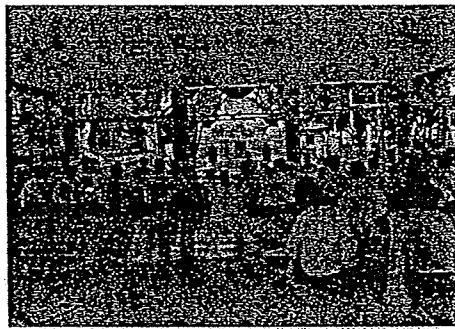
ภาพ 7: แสดงภาพชาวไต่พำเกสูงอายุ
ขณะกำลังสวดมนต์ไหว้พระที่วัดในวันเพ็ญเดือนสิบ (ปอยจำเล)

ภาพ 8-9: แสดงภาพชาย-หญิงชาวไต่พำเกในชุดพื้นเมือง ขณะกำลังสวดมนต์ไหว้พระที่วัดในวันเพ็ญเดือนสิบ (ปอยจ่าเล)

การสวดมนต์ของชาวไต่พำเกนั้นมีการสวด 2 ภาษาคือ สวดเป็นภาษาพื้นเมืองส่วนหนึ่งและสวดเป็นภาษาบาลีอีกส่วนหนึ่ง บทสวดที่เป็นภาษาบาลีนั้นเป็นบทสวดเดียวกับที่คนไทยใช้สวดอาราธนาศีล โดยมีการอาราธนาศีลทั้งศีล 5 และศีล 8 จังหวัดและทำนองในการสวดมีความแตกต่างจากการสวดของคนไทยเล็กน้อย

นอกจากการสวดมนต์ไหว้พระและการทำบุญถวายดอกไม้และภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์แล้ว หลังจากเสร็จสิ้นพิธีการไหว้พระทำบุญในตอนเช้า ชาวไต่พำเกยังนิยมนั่งสมาธิเพื่อสำรวจจิตใจในบริเวณวัด ซึ่งจากการลงพื้นที่สำรวจพบว่าผู้ที่ปฏิบัติกิจด้วยการนั่งสมาธิหลังจากการไหว้พระทำบุญส่วนใหญ่จะเป็นสตรีสูงวัย โดยนั่งสมาธิบริเวณศาลาใกล้กับอุโบสถซึ่งด้านหน้าจะมีเจดีย์องค์ใหญ่สี่ทองและมีพระพุทธรูปประดิษฐานอยู่บริเวณฐานของเจดีย์

ภาพ 10: แสดงภาพหญิงสูงอายุชาวไต่พำเกที่นั่งสมาธิร่วมกัน บริเวณศาลาใกล้กับอุโบสถ หลังจากไหว้พระทำบุญในตอนเช้า

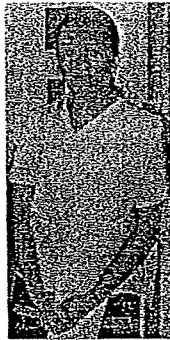

รวมบทความวิชาการ “ไต่พ่าเกในรัฐอิสลาม: ความยั่งยืนทางชาติพันธุ์บนฐานภาษาและวัฒนธรรม” (63)

วันอาทิตย์ที่ 26 พฤษภาคม 2556

ชาวไต่พ่าเกมีศรัทธาที่มั่นคงในพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก และมีธรรมเนียมที่ยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดหลายประการ นอกจากการถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์เป็นกิจวัตรก่อนรับประทานอาหารเช้าของทุกวันแล้ว ยังพบว่าชาวไต่พ่าเกนั้นจะไม่ใส่รองเท้าเข้าไปในบริเวณวัด แต่จะถอดรองเท้าวางไว้หน้าบริเวณประตูใหญ่ของวัด แม้ในวันที่ลงพื้นที่ภาคสนามซึ่งเป็นวันพิเศษเดือนสิบนั้น จะเป็นวันที่ฝนตกหนักในตอนเช้า แต่ชาวไต่พ่าเกก็ยังคงถอดรองเท้าไว้บริเวณหน้าประตูใหญ่ของวัดแล้วเดินเท้าเปล่าเข้าไปร่วมพิธีสงฆ์อย่างพร้อมเพรียงกัน การปฏิบัติดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าชาวไต่พ่าเกมีความเคารพเทิดทูนต่อพระพุทธศาสนาอย่างมาก

จากการเก็บข้อมูลภาคสนามในหมู่บ้านนัมพ่าเกของชาวไต่พ่าเกพบว่านอกจากความเชื่อถือศรัทธาอย่างมั่นคงซึ่งชาวไต่พ่าเกมีต่อพระพุทธศาสนาแล้ว ยังปรากฏความเชื่ออื่นๆ ในวิถีชีวิตของชาวไต่พ่าเกซึ่งเกี่ยวข้องกับอำนาจเหนือธรรมชาติ ได้แก่ ความเชื่อเรื่องผีเฮิน โดยคำว่า “ผีเฮิน” เป็นภาษาท้องถิ่นของชาวไต่พ่าเกซึ่งตรงกับคำว่า “ผีเรือน” ในภาษาไทยสยาม จากการสัมภาษณ์คุณโปวเคียว เวียงเกิน อายุ 24 ปี ชาวไต่พ่าเกในหมู่บ้านนัมพ่าเก ทำให้ได้ทราบว่าชาวไต่พ่าเกมีความเชื่อเกี่ยวกับผีเฮินว่าผีเฮินเป็นผีบรรพบุรุษซึ่งเป็นผู้ดูแลบ้านคล้ายกับผีบ้านผีเรือนในประเทศไทย โดยชาวไต่พ่าเกจะมีการจัดสถานที่สำหรับบูชาผีเฮินไว้ภายในห้องนอนของเจ้าของบ้านซึ่งมักจะเป็นผู้ที่มีอาวุโสสูงสุดในบ้าน โดยจะจัดไว้มุมหนึ่งของห้องนอนซึ่งหันไปทางทิศตะวันออก และมีตั้งสำหรับวางกระดาษธูปบูชา (ต่างจากบ้านของคนไทยที่จะมีการบูชาศาลพระภูมิเจ้าที่ซึ่งตั้งอยู่ภายนอกของตัวบ้าน)

ภาพ 11: แสดงภาพคุณโปวเคียว (Pow Khyo) อายุ 24 ปี ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องผีเฮิน (ผีเรือน) แก่ผู้วิจัย

ภาพ 12: แสดงภาพการบูชาผีเฮิน (ผีเรือน) ภายในห้องนอนของเจ้าของบ้านชาวไต้ฟ้าแก่

การบูชาผีเฮินนั้นมีได้บูชาเป็นกิจวัตรเหมือนกับการบูชาพระที่ชาวไต้ฟ้าแก่จะทำเป็นประจำทุกวัน หากแต่จะบูชาในโอกาสพิเศษ เช่น วันขึ้นบ้านใหม่, วันแต่งงาน, วันสงกรานต์ หรือกรณีที่บุคคลภายในบ้านเดินทางออกจากหมู่บ้านเท่านั้น การบูชาประกอบด้วยข้าวและอาหารคาวหวาน จัดใส่กระทงใบตอง รวมถึงมกเกีย (ดอกไม้) และมัง (ใบไม้ชนิดหนึ่ง มีลักษณะยาว ซึ่งชาวไต้ฟ้าเกานิยมใช้มังบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์)

ภาพ 13: แสดงภาพมัง (ใบไม้มีลักษณะยาว)

ซึ่งชาวไต้ฟ้าแก่ใช้บูชาผีเฮิน (ผีเรือน)

4. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามที่หมู่บ้านนัมพ่าเกของชาวไตพ่าเกในประเทศอินเดีย ทำให้พบว่าชาวไตพ่าเกในปัจจุบันยังคงมีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทอย่างใกล้ชิด นับตั้งแต่กิจวัตรประจำวัน เช่น การถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ทุกวันในตอนเช้า การสวดมนต์ในตอนเช้าและก่อนเข้านอน เป็นต้น นอกจากนี้การรวมตัวกันเพื่อไปทำบุญที่วัดในชุมชนตามเทศกาลต่างๆ ทางพระพุทธศาสนาซึ่งจะพบชาวไตพ่าเกทุกเพศทุกวัยไปประกอบศาสนกิจอย่างพร้อมเพรียงก็สะท้อนให้เห็นถึงศรัทธาอันมั่นคงที่ชาวไตพ่าเกมีต่อพระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี อีกทั้งความเคารพศรัทธายังสะท้อนผ่านการปฏิบัติตนในขณะที่เข้าร่วมพิธีกรรมต่างๆ ทางพระพุทธศาสนา เช่น การแต่งกายที่สุภาพ การสำรวมกิริยา การถอดรองเท้าเมื่อเข้าไปในเขตศาสนสถาน เป็นต้น ความศรัทธาที่มั่นคงและความเคารพอย่างสูงสุดต่อพระพุทธศาสนาเช่นนี้เป็นสิ่งที่ชาวไตพ่าเกยังคงรักษาสืบต่อมาจากรบรรพบุรุษอย่างเหนียวแน่น และอาจเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ชาวไตพ่าเกยังสามารถคงความเชื่อ วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาไว้ในชุมชนได้ท่ามกลางชุมชนแวดล้อมที่ล้นแล้วแต่เป็นชุมชนของศาสนาพราหมณ์-ฮินดูทั้งสิ้น

นอกจากความเชื่อถือศรัทธาของชาวไตพ่าเกที่มีต่อพระพุทธศาสนาแล้ว ในชุมชนของชาวไตพ่าเกยังปรากฏความเชื่อในเรื่องผีเฮินหรือผีเรือนซึ่งเป็นความเชื่อดั้งเดิมที่มีมาตั้งแต่บรรพบุรุษ โดยทุกบ้านของชาวไตพ่าเกจะมีการบูชาผีเฮินหรือผีเรือนในห้องนอนของเจ้าของบ้าน และมีการกราบไหว้บูชาในเทศกาลที่สำคัญ การปรากฏร่วมของความเชื่อทั้งทางพระพุทธศาสนาและความเชื่อดั้งเดิมในเรื่องผีเฮินนี้แสดงให้เห็นว่าแม้ในชุมชนจะมีความเชื่อดั้งเดิมและมีความเชื่ออื่นเผยแพร่เข้าไปในชุมชน แต่ความเชื่อทั้งหลายก็สามารถปรากฏร่วมในชุมชนเดียวกันได้ หากคนในชุมชนนั้นมีความเชื่อถือศรัทธาในความเชื่อเหล่านั้น และความเชื่อเหล่านั้นมีแนวทางในการบูชาหรือปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันโดยไม่ขัดแย้งหรือลบหลู่ซึ่งกันและกัน

จากการศึกษาความเชื่อเรื่องผีและวิถีแห่งพุทธในชุมชนไตพ่าเกทำให้พบประเด็นที่จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาต่อไปอีกมาก เช่น ประเด็นเกี่ยวกับความเชื่ออื่นๆ ในชุมชน ได้แก่ ความเชื่อในเรื่องขวัญ ความเชื่อในเรื่องสิ่งมงคลและอัปมงคลต่างๆ เป็นต้น การศึกษาความเชื่อต่างๆ เหล่านี้ หากศึกษาวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งผู้วิจัยจะสามารถวิเคราะห์ได้ถึงอัตลักษณ์และมโนทัศน์ร่วมของชาวไตพ่าเกที่มีอัตลักษณ์และมโนทัศน์ทางความเชื่อที่คล้ายคลึงกันอันสืบเนื่องมาจากจุดกำเนิดทางวัฒนธรรมที่มาจากแหล่งเดียวกัน

รวมบทความวิชาการ "ไต่พ่าเกในรัฐอัสสัม: ความยั่งยืนทางชาติพันธุ์บนฐานภาษาและวัฒนธรรม" (66)

วันอาทิตย์ที่ 26 พฤษภาคม 2556

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

ไปวเคี้ยว เวียงเก็น. (30 กันยายน 2555). สัมภาษณ์โดย ภพ สวัสดิ์. ดิบรูกาห์ อินเดีย.

พลเดช วรฉัตร. 2552. ประวัติชาวไทพ่าเก เล่มที่ 1. (ออนไลน์). แหล่งที่มา:

<http://www.gotoknow.org/posts/242254?locale=th>. 20 กันยายน 2555.

หย็อด เวียงเก็น. (30 กันยายน 2555). สัมภาษณ์โดย ภพ สวัสดิ์. ดิบรูกาห์ อินเดีย.